

milijonima blistavih predmeta, koji mu raspršavaju misli na sve strane, nema snage da se neposredno sretne sa Hristom".

Tip evropskog čoveka je bankrotirao pred osnovnim problemom života; pravoslavni Bogočovek ih je rešio sve do jednoga. Evropski čovek rešio je problem života – nihilizmom; Bogočovek – večnim životom. Za evropskog darvinovsko – faustovskog čoveka glavno je u životu – samoodržanje; za Hristovog čoveka – samopožrtvovanje. Prvi veliki: žrtvuju druge sebi! a drugi: žrtvuju sebe drugima!... Evropski čovek nije rešio prokleti problem smrti; Bogočovek ga je rešio – vaskrsenjem.

Nema sumnje, principi i sile evropske kulture i civilizacije su Hristoborački. Dugo se izrađivao tip evropskog čoveka, dok nije Bogočoveka Hrista zamenio svojom filosofijom i naukom, svojom politikom i tehnikom, svojom religijom i etikom. Evropa se poslužila Hristom "samo sa mostom iz varvarstva nekulturnog u varvarstvo kulturno, tj. iz varvarstva neveštog u varvarstvo vešto" 1.

U mojim zaključcima o evropskoj kulturi ima mnogo katastrofnog. Ali, neka vas to ne čudi, jer govorim o najkatastrofalnijem periodu ljudske istorije, o apokalipsisu Evrope, čije strahote lome telo njeno i duh njen. Nema sumnje, sva je Evropa minirana vulkanskim protivrečnostima, koje, ako se ne uklone, mogu uskoro eksplodirati završnim uništenjem evropske kulture...

("Pravoslavna crkva i ekumenizam", Solun, 1974. – odlomci).